

Н.А. Чвала, ст. викл. (ХДУХТ, Харків)

Н.А. Сокол, ст. викл. (ХДУХТ, Харків)

СТАНОВЛЕННЯ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІТ-АУТСОРСИНГУ В УКРАЇНІ

ІТ-аутсорсинг знаходиться на стику двох секторів економіки: власне індустрії інформаційно-комунікаційних технологій і індустрії послуг. Тому рівень зрілості ІТ-аутсорсингу визначається ступенем розвитку цих секторів.

На відміну від розвинених країн, в яких законодавча база гармонізована з потребами галузі, є розвинена інфраструктура і велика кількість компетентних постачальників з практично вичерпним портфелем аутсорсингових продуктів, український ринок ІТ-аутсорсингу знаходиться на шляху становлення.

Ситуація, яка склалася на українському ІТ-ринку під час кризи, неоднозначна. З одного боку, жорсткі фінансові обмеження, що накладаються на ІТ-бюджети, повинні стимулювати зростання попиту на аутсорсинг, з іншого – обмеження виявилися такими істотними, що значна кількість підприємств зупинили або мінімізували ряд своїх ІТ-процесів, без переходу до аутсорсингу. Проте необхідність раціональної поведінки неминуче приведе до активного пошуку шляхів оптимізації витрат, а значить, до збільшення попиту на послуги.

За оцінками експертів, обсяг ринку ІТ-аутсорсингу, не дивлячись на загальний спад в ІТ-галузі, залишається стабільним і оцінюється більш ніж в 500 млн дол, а заплановане зростання бізнесу більшості гравців, на ринку ІТ-аутсорсингу складає 50...60% в рік.

На українському ринку ІТ-аутсорсингу можна виділити три основні групи гравців:

– по-перше, це українські аутсорсингові компанії, бізнес яких до кризи практично на 100% був орієнтований на західний ринок. Зараз їх діяльність наполовину направлена на надання послуг усередині країни;

– по-друге, це крупні українські системні інтегратори, на основному бізнесі яких відчутно позначилася криза. Аутсорсинг для цих компаній є один із альтернативних шляхів розвитку свого бізнесу в епоху кризи. Проте їм доводиться піднімати свою компетенцію в ІТ-аутсорсингу паралельно з розвитком портфеля пропонованих послуг і, власне, збільшенням попиту на ці послуги;

– по-третє, це відомі крупні іноземні компанії, які на західних ринках успішно функціонують тривалий час. Крім виробництва продуктів і їх після продажної підтримки, пропонують різного роду аутсорсингові послуги, що значно виходять за рамки їх власних продуктових лінійок. Проте вони в здебільшого орієнтовані на разові крупні замовлення. В якості прикладу послуг, запропонованих західними компаніями на українському ринку, можна привести стратегічний аутсорсинг (ІВМ, НР), управління корпоративним друком (Konica, Minolta).

До чинників, які перешкоджають розвитку ІТ-аутсорсингу в Україні можна віднести:

- недостатню якість послуг і низьку кваліфікацію персоналу;
- брак грошових коштів;
- незрілість ринку;
- психологічний бар'єр.

Чинники, які сприяють розвитку ІТ-аутсорсингу в Україні:

- криза; конкуренція;
- зміна технологій управління;
- кваліфікований персонал; оптимізація витрат.

Тенденції ринку ІТ-аутсорсингу визначаються:

- стандартизацією послуг ІТ-аутсорсингу;
- реструктуризацію всього українського ринку під впливом економічної кризи;
- посиленням ринкової кооперації провайдерів сервісу;
- тенденцією до зниження вартості аутсорсингових контрактів;
- використанням нових технологій управління підприємствами.

Розвиток національна економіка в руслі глобальних економічних процесів в найближчій перспективі прогнозує істотне зростання українського ринку як інформаційно-комунікаційних технологій, так і інноваційної індустрії аутсорсингу. Український ринок ІТ-аутсорсингу буде відбуватись паралельно з розвитком інформаційно-комунікативних технологій і ринку послуг в цілому, позитивно впливаючи на них.

Саме ІТ-аутсорсинг через багатий досвід управління ІТ-проектами і сервісами, наявність методологічної бази і стандартів слугитиме прикладом для розвитку аутсорсингу бізнес-процесів в країні.

Т.В. Шгаль, канд. екон. наук, доц. (ХДУХТ, Харків)

ЕВОЛЮЦІЯ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ СТРАТЕГІЇ

Використання стратегії для вирішення проблем бізнесу має порівняно недавно історію. Враховуючи, що внесок учених в становлення і розвиток теорії стратегії неоднозначний і різновекторний, то доцільно